

บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน
ในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ

อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์¹ พินัย วิถีสวัสดิ์² จีรวรรณ เทพประสิทธิ์³ พิเชษฐ์ ภู่อลิมตระกูล⁴ อุกฤษณ์ ชาวแพรงน้อย⁵ และ
กุลประภัสสร รำพึงจิตต์⁶

^{1,2}อาจารย์ประจำ คณะนิติรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

³นักวิชาการอิสระ ⁴นักการเมืองท้องถิ่น

^{5,6}คณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

THE ROLES OF THE LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN SUPPORTING THE
CAREER GROUPS AND COMMUNITY ENTERPRISES IN PHRAYA BUNLUE AND
KHLONG PHRAYA BUNLUE SUB-DISTRICT, LAT BUA LUANG DISTRICT, PHRA
NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

Ratthaburut Khumsap¹, Pinai Vitheesawat², Jirawan Thepprasit³, Pichet Phuchalertrakul⁴,
Ukrit Chaopraeknoi⁵ and Kunprapat Lumpungit⁶

^{1,2}school of Laws and Public Administration, Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand

³Independent academic, ⁴ Local politician

^{5,6}Public Administration, Siam Technology College, Thailand

E-mail address: ratthaburut2503@yahoo.com

วันที่รับบทความ (Received) 15 เมษายน 2563

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 2 มิถุนายน 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 5 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุน
การดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน 2) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน 3)
เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4)
เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ และ
วิสาหกิจชุมชน และ 5) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม
อาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและ
คลองพระยาบันลือ จำนวน 193 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการของยามานะ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คือ แบบสอบถาม สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการตลาด รองลงมา ด้านการส่งเสริมการผลิต ด้านการฝึกอบรมอาชีพ และด้านการสนับสนุนทุน ตามลำดับ

2. ผลการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การ รองลงมา ได้แก่ ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิก ด้านโครงสร้างและกระบวนการ และด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร ตามลำดับ

3. ผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนตามความคิดเห็นของสมาชิกจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ครัวเรือนต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูงมาก และบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการฝึกอบรมอาชีพ ด้านการสนับสนุนทุน และด้านการส่งเสริมการผลิต ส่งผลต่อการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 63 โดยมีสหสัมพันธ์เท่ากับ .79

คำสำคัญ: บทบาท องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชน

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the roles of the Local Administrative Organization in support of career groups and community enterprises; 2) to study the operational outcomes of the career groups and community enterprises; 3) to compare the operational outcomes of the career groups and community enterprises; 4) to study the relationship between the roles of the Local Administrative Organization and the operational outcomes of the career groups and community enterprises; and 5) to study the roles of the Local

Administrative Organization rendering the support to the career groups and community enterprise in Phraya Bunlue and Khlong Phraya Bunlue sub-district, Lat Bua Luang district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province. The study was a numbers of 193 members of the career group and community enterprises in Phraya Banlue and Klong Phraya Banlue Sub-district, derived through Yamane's method. The instrument used for collecting the data was questionnaire. The statistics used for analysis the data were percentage, mean, standard deviation, the t – test, the F – test. Pearson's correlation coefficient, and multiple regression.

The research findings were summarized as follows:

1. The roles of the Local Administrative Organization in supporting the operation of groups and community enterprises in Phraya Bunlue and Khlong Phraya Bunlue sub-district, Lat Bua Luang district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province, as a whole and in aspects were at a high level. Running from high to low in order of marketing promotion, production promotion, vocational training, and funding support, aspects respectively.

2. The operational outcomes of the career groups and community enterprises as a whole and in aspects were at the high level, running from high to low in the order of organization potentiality development, member benefits, structure and processes, and capital and resource management, respectively.

3. The operational outcomes of the career groups and community enterprises as perceived by their members classified by sender, age, educational level, main career, and family incomes, were not different.

4. The relationship between the roles of the Local Administrative Organization and the operation of the career groups and community enterprises was highly positive; and the roles of the Local Administrative Organization in the aspects of making promotion of the career groups and community enterprises at the very high level with the statistical significance at the .01 level.

5. The roles of the Local Administrative Organization in the respects of vocational training funding support, and production had the effect on the operation of the career groups and community enterprise with the statistics significance at the .01 level, and could be predicted by 63 percent with the correlation of 0.79.

Keywords: Roles, Local Administrative Organization, Career Groups, Community enterprises

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ด้วยการส่งเสริมการรวมตัวกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ของประชาชนภายในชุมชนในรูปแบบที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน จัดให้มีกระบวนการจัดองค์ความรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน มีกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง รวมทั้ง การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนให้มีความพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงในชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มรูปสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ และสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน ในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชน ส่งเสริมการลงทุนระหว่างเครือข่าย องค์การชุมชนกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างระบบเฉพาะวิสาหกิจชุมชน ควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาดและทักษะในการประกอบอาชีพ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการอยู่รวมกันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติสุขและเกื้อกูล ด้วยการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา ใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รวมทั้งการสร้างกลไกในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (วรฤทัย กังวลกิจ, 2557: 1-2)

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มและทุ่งนา พอถึงฤดูฝนมีน้ำท่วมขัง และมีคลองชลประทานไหลผ่านหลายสาย เช่น คลองพระยาบันลือ คลองลากค้อน ฯลฯ สิทธิที่ดินทำกิน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่น้อย ไม่พอทำกินต้องเช่าเพิ่ม (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระยาบันลือ, 2559) มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ หมู่ 7 คลองพระยาบันลือ บ้านหมอนสอง กลุ่มปลูกพืชผักปลอดสารพิษตำบลคลองพระยาบันลือ วิสาหกิจชุมชนคลองพระยาบันลือ และพัฒนาเกษตรประมง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีกลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 16 แห่ง ได้แก่ เครื่องดื่มสมุนไพรพระยาบันลือ บ้านหนองสองห้อง ตำบลพระยาบันลือ เมล่อนศรีทองฟาร์มพระยาบันลือ สำนักพัฒนาข้าวพันธุ์ดีพระยาบันลือ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรคอยริยะสัมพันธ์ แปรรูปขนมพื้นบ้าน กลุ่มแม่บ้านมุสลิมเข้มแข็ง เพาะพันธุ์ต้นไม้บ้านพร้าวสามัคคี บ้านหลวงต้นกล้าวิสาหกิจชุมชน การเพาะเห็ดฟางบ้านพระยาบันลือ กลุ่มผู้เลี้ยงวัวบ้านดอนตาช้าง เกษตรบ้านคางหมู ปากคูตาฉัตรสามัคคี สุรากลับพื้นบ้าน ผู้ปลูกผักบ้านหาดทราย สันพร้าวสามัคคี (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561) สภาพปัญหาของพื้นที่และความต้องการของประชาชนในพื้นที่จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของเขตพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลในแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ พบว่า ยังมีปัญหาการผลิต การตลาด รายได้และการมีงานทำของประชาชน ประกอบด้วย ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน ได้แก่ ปัญหาการขาดความรู้และโอกาสในการประกอบอาชีพ ปัญหาการขาดการรวมกลุ่มอาชีพ และปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาการเกษตร โดยประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลในการผลิตทางการเกษตร การฝึกอบรมความรู้ ด้านวิชาการและการศึกษาดูงาน การสนับสนุนทุนพร้อมอุปกรณ์ และการให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย (องค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ, 2558: 3-4)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถพัฒนาบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ และวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

1. บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาใน

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนที่ต่างกัน ความคิดเห็นในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

4. บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5. บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ในการวิจัย

2. ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ ประชากรได้แก่สมาชิกกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ 21 แห่ง รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 372 คน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีขอบเขตของที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ครัวเรือน และ 2) บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการฝึกอาชีพ ด้านการสนับสนุนทุน ด้านการส่งเสริมการผลิต และด้านการส่งเสริมการตลาด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างและกระบวนการ 2) ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร 3) ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การ และ 4) ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิก

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2562

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน โดยได้นำแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของ วริศรา แซ่ไคว่ (2556: 3-5) และการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนของเซเมม ยินดี (2562: 7-10) มาใช้ในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการเพิ่มบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการวางแผนดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้

3. ได้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาวางแผนการบริหารจัดการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนร่วมกันได้

4. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนเพื่อนำมาปรับปรุง หรือพัฒนาบทบาทและการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

5. สามารถนำไปใช้ในการวางแผนเตรียมการดำเนินงานให้เหมาะสมกับผลการทำนายบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากร ได้แก่ สมาชิกกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ 21 แห่ง รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 372 คน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 193 คน ต่อมาทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มๆ เพื่อหาสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับประชากร แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1 หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ชื่อกลุ่มอาชีพ/วิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือ			
1	เครื่องดื่มสมุนไพรพระยาบันลือ	8	4
2	บ้านหนองสองห้อง ตำบลพระยาบันลือ	39	20
3	แม่ล่อนศรีทองฟาร์มพระยาบันลือ	15	8
4	สำนักพัฒนาข้าวพันธุ์ดีพระยาบันลือ	10	5
5	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรคอยริยะหัตถ์สัมพันธ์	15	8
6	แปรรูปขนมพื้นบ้าน	12	6
7	กลุ่มแม่บ้านมุสลิมเข้มแข็ง	18	9
8	เพาะพันธุ์ต้นไม้บ้านพริ้วสามัคคี	17	9
9	บ้านหลวงต้นกล้าวิสาหกิจชุมชน	77	40
10	การเพาะเห็ดฟางบ้านพระยาบันลือ	8	4
11	กลุ่มผู้เลี้ยงวัวบ้านดอนตาช้าง	8	4

12	เกษตรบ้านคางหมู	9	5
13	ปากคูตาฉัตรสามัคคี	8	4
14	สุรากลั่นพื้นบ้าน	15	8
15	ผู้ปลูกผักบ้านหาดทราย	30	16
16	สันพร้าวสามัคคี	28	15
	รวม	317	165
	เขตพื้นที่ตำบลคลองพระยาบันลือ		
17	หมู่ 7 คลองพระยาบันลือ	7	4
18	บ้านหมอนสอง	8	4
19	กลุ่มปลูกพืชผักปลอดสารพิษตำบลคลองพระยาบันลือ	12	6
20	วิสาหกิจชุมชนคลองพระยาบันลือ	12	6
21	พัฒนาเกษตรประมง	16	8
	รวม	55	28
	รวมจำนวนทั้งสิ้น	372	193

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561. ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Method) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจ (Survey Questionnaires) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 193 ชุด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ครัวเรือน โดยสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 3) วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยสถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานหรือสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยทดสอบสมมติฐานของการวิจัยโดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่ t-test (Independent Samples) สำหรับการเปรียบเทียบไม่เกิน 2 กลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ F-test (One -way ANOVA) สำหรับการเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ถ้าพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's) 2) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) หาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้สถิติอนุमान ด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) โดยการใส่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และ 3) วิเคราะห์หาค่าตัวแปรบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มากที่สุด จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 รองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 มีอายุอยู่ระหว่าง 26-40 ปี มากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 96 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.7 ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร มากที่สุด จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 และมีรายได้น้อยกว่า 120,000 บาท/ปี มากที่สุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0

2. ระดับบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับสูงสุดได้แก่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.51) รองลงมา ด้านการส่งเสริมการผลิต ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.23) ด้านการฝึกอบรมอาชีพ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.34) และด้านการสนับสนุนทุน ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.28) ตามลำดับ

3. ระดับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.27) รองลงมา ได้แก่ ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.29) ด้านโครงสร้างและกระบวนการ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.31) และด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.26) ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลทุกด้าน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลักและรายได้ครัวเรือนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก โดยมีค่าสหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.162-0.917 โดยพบว่า ตัวแปรบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = 0.927^{**}$) นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า 1) บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการสนับสนุนทุน (X2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร (Y2) ($r_{xy} = 0.577^{**}$) ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิก (Y4) ($r_{xy} = 0.477^{**}$) และด้านโครงสร้างและกระบวนการ (X1) ($r_{xy} = 0.403^{**}$) ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการผลิต (X3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร (Y2) ($r_{xy} = 0.375^{**}$) ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิก (Y4) ($r_{xy} = 0.305^{**}$) และด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การ (Y3) ($r_{xy} = 0.264^{**}$) ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3) บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการตลาด (X4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานกลุ่ม

อาชีพและวิสาหกิจชุมชน ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร (Y3) ($r_{xy} = 0.917^{**}$) โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปร บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการฝึกอบรมอาชีพ (X1) ด้านการสนับสนุนทุน (X2) และด้านการส่งเสริมการผลิต (X3) ส่งผลต่อ การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ร้อยละ 63 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.794 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานประกอบไปด้วย $Z_y = -0.277 (X1) + 0.138 (X2) + 0.009 (X3)$

อภิปรายผลการวิจัย

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปฏิพัทธ์ มะลิสุวรรณ (2556) พิไลพรรณ คงเกิด (2556); วริศรา แซ่ไคว้ (2556) และสายหยุด มังกะโรทัย (2559) ที่พบว่าบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ และคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบทบาทในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมให้ความรู้ และฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาอาชีพเป็นประจำทุกปี ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพให้กับกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการฝึกอบรมที่มีผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์หรือบริการให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเพื่อลดต้นทุนในการผลิตสินค้า

การดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร สารพันธ์ (2553) ที่พบว่า ความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกกลุ่มมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน มีการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพตนเอง การพึ่งพาตนเองและความเป็นปึกแผ่นของสมาชิกกลุ่ม ทำให้สามารถจัดการปัญหาของตนเองและชุมชน มีการวางแผน การตัดสินใจ การตอบสนองความต้องการและการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี แสนทวีสุขและคณะ (2554) ที่ผลการศึกษาการส่งเสริมและการพัฒนากลุ่มอาชีพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สมาชิกของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สมาชิกของกลุ่มอาชีพหรือวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารเงินทุนและทรัพยากร ได้รับการพัฒนาจาก

การเข้าร่วมศึกษาดูงานด้านอาชีพ และกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน มีความพึงพอใจต่อการได้รับผลประโยชน์ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก หรือมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนเพิ่มสูงขึ้น การดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่ถ้าหากว่าบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนลดลงการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะลดลงตามไปด้วย จึงกล่าวได้ว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน โดยพบว่า ตัวแปรบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือด้านการส่งเสริมการตลาดเพิ่มมากขึ้น การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และนอกจากนี้ ยังพบว่า บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการสนับสนุนทุน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิก และด้านโครงสร้างและกระบวนการ ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการผลิต มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การ ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ และ บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการตลาด มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การไปในทิศทางเดียวกันโดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปฏิพัทธ์ มะลิสุวรรณ (2556) และวริศรา แซ่ไคว่ (2556) ที่พบว่าความสัมพันธ์ต่อบทบาทกับการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพฯ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ผลจากการศึกษายังพบว่า บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินกลุ่มอาชีพ ใน ด้านการฝึกอบรมอาชีพ (X1) การสนับสนุนทุน (X2) และการส่งเสริมการผลิต (X3) ได้ส่งผลต่อการดำเนินงานกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลพระยาบันลือและคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 63 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.794 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานประกอบไปด้วย $Z_y = -0.277 (X1) + 0.138 (X2) + 0.009 (X3)$ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัจจัยที่ไม่

ถูกเลือกเข้าสมการพยากรณ์ คือ การส่งเสริมการตลาด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเป็นตัวแปรพยากรณ์จึงเป็นส่วนหนึ่งของตัวแปรพยากรณ์ดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาได้พบว่า บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน ด้านการส่งเสริมการตลาดอยู่ในอันดับสูงสุดและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือเมื่อบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนด้านการส่งเสริมการตลาดเพิ่มขึ้น การพัฒนาขีดความสามารถขององค์การของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่ถ้าหากว่าการส่งเสริมการตลาดลดลงก็จะส่งผลให้การพัฒนาขีดความสามารถขององค์การของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนลดลงด้วยในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายและการวางแผนจัดการการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมบทบาทหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน จากแนวทางดังต่อไปนี้

- ด้านโครงสร้างและกระบวนการ ควรส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับร่วมกัน และการจัดสรรตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่มีความเหมาะสม

- ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร ให้มีความสำคัญกับการจัดทำแผนจัดสรรงบประมาณ และการจัดเก็บหลักฐานทางการเงินที่มีระบบมากยิ่งขึ้น

- ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การ ควรเพิ่มกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิก และส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิก ควรแบ่งปันผลประโยชน์ตามระเบียบข้อตกลงที่กำหนดไว้ และให้กลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดเก็บสวัสดิการให้กับสมาชิกและชุมชน

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ เช่น กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ หรือศูนย์ฝึกอาชีพ สถาบันการศึกษา อบรม ควรเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับ การสนับสนุนทุน และการฝึกอบรมอาชีพ

- ควรให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานสร้างเครือข่ายกับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ในลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ช่วยกันบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่องต่อไป

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานของคณะกรรมการกลุ่มอาชีพที่มีการดำเนินงานแล้ว ประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานให้กับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ต่อไป

- ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ เพื่อนำผลการศึกษาวិจัยไปพัฒนา กลุ่มอาชีพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
- ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงคุณภาพแบบเจาะลึก เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ในกลุ่มอาชีพที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). **ระบบสารสนเทศศิวาสหกิจชุมชน**. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร.
- ชะเอม ยินดี. (2562). **บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ และวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. รายงานวิจัย. (อัติสำเนา).
- ปฏิพัทธ์ มะลิสุวรรณ. (2556). **บทบาทของพัฒนากรที่มีต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส**. การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- พิไลพรรณ คงเกิด. (2556). **บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช**. การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วิศรา แซ่ไคว้. (2556). **บทบาทของเทศบาลตำบลหนองจิกในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพสตรีหลังวัง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี**. การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วรฤทัย กังวลกิจ. (2557). **บทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน เขตเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี**. การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมศรี แสนทวีสุขและคณะ. (2554). **การส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มอาชีพประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลมวกเหล็ก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- สายหยุด มังกะโรทัย. (2559). **บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านท่าพะเนียด ตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- สุภาพร สารพันธ์. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จแบบยั่งยืนของกลุ่มอาชีพสตรี กรณีศึกษา กลุ่มสตรี อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ. (2558). **แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2560 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1**. เอกสารเผยแพร่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระยาบันลือ. (2559). **แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2559-2561**. เอกสารเผยแพร่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- Taro Yamane.(1967).**Statistics: An Introductory**. (3rd. Ed.) New York: Harper and Row Publications.